

Joe Siple

Pět přání pana Murrayho McBridea

Přeložila Jana Jašová

P
R
O
S
T
O
R

**P R
O S T
O R**

Joe Siple

**P R
O S T
O R**

Edice **Přítelkyně**

Joe Siple

**Pět přání pana
Murrayho McBridea**

Přeložila Jana Jašová

Praha, 2024

**P R
O S T
O R**

THE FIVE WISHES OF MR. MURRAY McBRIDE

Copyright © 2018–2023 by Joe Siple

First published in the United States by Black Rose Writing, 2018

All rights reserved

Czech (Worldwide) edition published by arrangement

with Montse Cortazar Literary Agency (www.montsecortazar.com)

Czech edition © PROSTOR 2024

Translation © Jana Jašová 2024

ISBN 978-80-7260-598-9

Tátovi Johnu Sipleovi,
který mě učil houževnatosti
radou „o to se radši ani nesnaž“.
Nikdy mu za ni nepřestanu být vděčný.

Centrum múzických umění JFK Washington, D. C.

Tohle vám vysvětlí každý iluzionista hodný toho jména: na světě se vyskytují jak falešná kouzla, tak opravdová magie.

Falešnými kouzly si vyděláváme na živobytí. Takovými šalbami, za jejichž sledování publikum platí, i když dobře ví, že za nimi není nic jiného než iluze a salonní triky. Dovedeme třeba nechat zmizet stodolarovku. Přinutit naše asistentky levitovat. A sem tam přeřízneme dobrovolníka z publika vejpůl a pak ho zase zázračně složíme dohromady.

V opravdovou magii ostatně dneska většina kouzelníků ani nevěří. Myslí si, že odhalili veškerá tajemství světa a ovládli vše potřebné.

Já ne. Já ji zažil. Tu skutečnou. Vím s určitostí, že existuje.

„Prospero, za čtvrt hodiny jdete na scénu!“

Tenhle člověk mi v posledních dnech soustavně funí za krk. Jmenuje se Miles, přestože se hrdě tituluje jako „Prosperův životopisec“. Bráním se poukazem na to, že třicátník jako já je ještě moc mladý, aby si zasloužil vlastní biografii, ale Miles kolem mě poskakuje jako hobit a trvá na tom, že je klikař, jelikož získal přístup k „největšímu kouzelníkovi v dějinách“.

Což má samosebou k pravdě povážlivě daleko – tedy to tvrzení o „největším kouzelníkovi“. Neexistují snad mágové formátu Davida Copperfielda a Crisse Angela? Copak ten chlap v životě neslyšel o Houdinim?

„Prosím vás, tohle už jsme probírali,“ krotím ho.

„Jmenuju se Jason. Prospero je jenom umělecký pseudonym.“ Koutky rtů se mu stočí tak, až se zaboří do jeho vrchní brady. Oba víme, že takto důvěrně se mě nikdy oslovit neopovází. „Nechme to plavat,“ navrhnu. „Takže mám ještě čtvrthodinku?“ Zadáám se do zákulisí. Hemží se tam už pěkná řádka lidí – jeden muž přiváží tisícilítrovou nádrž vody, z níž se zázračně vynořím navzdory deseticentimetrovým řetězům, další staví soustavu zrcadel a naklání je tak, dokud asistentka před nimi z jejich odrazu nezmizí. Víím, že bych se měl na závěrečných přípravách podílet taky, jenže dneska večer mě to pomyšlení děsí. „Můžu si udělat čas na pár dalších otázek,“ prohodím, abych napětí oddálil.

Miles si buclatou rukou poplácá kapsy: na bundě, na kalhotách a nakonec i tu náprsní. Vytáhne z ní diktafon. Volným loktem strčí do opony, až na můj čerstvě vyčištěný smoking zaútočí usazený prach. Zamnu si nos a usilovně potlačím kýchnutí.

Mužík stiskne červené tlačítko a přístroj pípne tak, jak ho slýchám pípat už poslední tři dny. Můj věrný nos sled nasadí dikci rozhlasového moderátora a stáhne huňatá obočí k sobě. „Podle slov samotného kouzelníka nadešel nejdůležitější večer jeho kariéry. Za necelých patnáct minut se zjeví v oblaku kouře na scéně. Slavný Prospero, Pán nemožného, největší iluzionista v dějinách, se obrátí na mě a říká...“

Přiložím dlaň na miniaturní mikrofon a odvrátím se. „Prosím, hlavně nic tak strojeného. Dnešní večer je na to až moc důležitý.“

Hlediště se zaplňuje. Očekávání publika roste, div už se nad prostorem neklene jako hmatatelný oblouk. Nemám hodinky – paže musím mít při představení po

lokty holé –, nicméně sílíci šum napovídá, že se začátek blíží. Nakouknu za oponu a zadívám se na dvě prázdná sedadla. V první řadě – tak blízko, že bych se k nim mohl natáhnout a dotknout se jich.

„Proč se tam díváte?“ doráží Miles. „Koukáte zase na ta rezervovaná místa?“

Narovnám si motýlka, spustím oponu a zašeptám: „Ano.“

„Pro vaše blízké?“

Lítostivě si povzdechnu. „Svou rodinu jsem neviděl už hezkých pár let.“

Vidím na něm, že zmírání touhou zjistit proč, avšak odolá. „Tak kdo tam má sedět?“

Natáhne ke mně ruku s diktafonem tak, až se přístroj málem dotýká mých rtů. Ucouvnu, ale zhoupne se na špičkách a přistrčí mi přístroj znovu pod nos.

„Moji dávní přátelé,“ odpovím. „Právě kvůli nim je dnešní večer tak důležitý. A vlastně kvůli nim jsem se začal věnovat magii.“

„O tom jste mi ale nikdy nevyprávěl,“ zaškaredí se Miles. „O tom, jak jste se dostal k magii.“

„Že ne?“ Je to vážně matoucí. Tak tenhle chlap ze mě už tři dny nespouští zrak, zkoumá moje triky z všemožných úhlů a přinejmenším pětkrát mi položil snad každou myslitelnou otázku. Sáhodlouze jsme rozebírali všechny ceny, které jsem kdy získal, mistry, u nichž jsem se učil, i schopnosti, které si umění iluzionisty žádá. Že by mi vážně nepoložil tu nejjednodušší a nejzásadnější ze všech otázek: *Jak jsem se k řemeslu dostal?*

„To by bylo na dlouhé vyprávění,“ poznamenám.

„Svět to potřebuje slyšet.“

Zadívám se na dvojici neobsazených sedadel v první

řadě a uvědomím si, že má nejspíš pravdu. Podobné příběhy by publikum znát mělo, ne že ne. „Tak dobře,“ přitakám. Obrním se proti jeho úžasu, ačkoli vůbec netuším, jestli v sobě najdu dost sil, abych mu to vylíčil až do konce.

O tenhle trik se zřejmě pokusím až ve chvíli, kdy na něj dojde řada.

Nehledě na silící mumlání obecenstva v sále vyhledám v zákulisí dvě skládací židle, které poponesu blíž oponě. Rozložím je a s Milesem se na ně usadíme tak, až se naše kolena téměř dotýkají. Co na tom, jestli se mi pomačkají kalhoty?

„Když jsem byl ještě hodně malý, měl jsem to štěstí, že jsem se seznámil s jistým moudrým starcem a jednou laskavou, kurážnou dívkou,“ spustím. „Aniž jsem to tušil, ten muž v letech mě naučil, jak prožít plnohodnotný život. A já bych rád věřil tomu, že jsem mu na oplátku umožnil, aby se na chvíli vrátil do časů svého mládí. Ta dívka... ta mi toho dala ještě mnohem víc.“

Miles vytřeští oči a jeho brady mi vyjdou dychtivě vstříc. Zjevně se těší, že uloví milostnou historku. Troška erotiky jeho knihu patřičně okoření. A přitom netuší, že moje vyprávění tohle všechno dalece přesáhne.

„Jmenovala se Tiegan Rose Marie Athertonová. A on Murray McBride.“

Vybavuju si, jak to všechno začalo. Jak jsem starého pána potkal – tehdy jsem si myslel, že to bylo dílo náhody – a jak se můj život od základu změnil.

„Poznal jsem ho o jeho stých narozeninách...“

Murray McBride
Lemon Grove, Illinois
před dvaceti lety

Lupínky Bran Flakes. Ráno co ráno – víc rán, než si můj unavený mozek vůbec dokáže zapamatovat. Na každý pád ráno co ráno od chvíle, kdy zemřela Jenny. Ten hnus chutná mdle jako křída, jenže já nepatřím k fouňům, co se ustavičně cpou jedině kaviárem. Nikdy jsem k takovým lidem nepatřil.

Pozoruju tyhle Bran Flakes, jako bych v nich viděl úctyhodného soupeře. Dohoda je taková, že já se je pokusím rozžvýkat a pozřít, kdežto ony se mě na oplátku pokusí zadusit svou zjevnou nechutností. Vyhraje silnější.

Dneska slavím narozeniny – kulaté, sté –, což mi bohužel připomíná, že z mých příbuzných už skoro nikdo nežije. Až na hrabivého vnuka, který mě navštěvuje velice zřídka. Dokonce ani nemám přátele, vyjma jediné prodavačky ze samoobsluhy s propíchnutým nosem: ta ženská v něm má zasazený třpytivý kroužek, na který jí nedokážu nezápat. Nejsem na to hrdý, nicméně rád bych k tomuhle seznamu přidal i svého internistu doktora Keatona. Proč by jinak trval na prohlídce zrovna v tomto symbolický den? Pohled na hodiny mi napovídá, že do ordinace beztak přijdu pozdě, ale co na tom? Když je člověku tolik co mně, lidi od něj nic závatného nečekají.

Rozdrtím si pilulku – potřebuju jen jednu. Nepatřím k těm staříkům, co jich berou dvacet denně. Přimíchám si ji do lupínků a cílevědomě pracuju na vítězství

v bitvě, i když ani Bran Flakes se nevzdají bez boje. Takže mě nejspíš čeká další den. Když už nikoho jiného, aspoň doktora Keatona tohle zjištění potěší.

Oblečený jsem už od čtyř, protože v tomhle stavu toho člověk moc nenaspí. Jestli chcete něco vědět, je to postavené na hlavu. Člověk v kmetském věku by měl prospat celý den, pokud si to umane. Hádám, že bych si to zasloužil. Zato dnešní děti toho naspí jako miminka, ačkoli by si měly v životě užívat. Jednou jsem viděl hochu, bylo mu tak dvanáct, co prospal celou velikonoční mši. Přiměl mě zaklít a pak jsem se z toho musel vyzpovídat otci Jamesovi. Kněz se tomu jen smál. Ne že bych hodlal zpochybňovat autoritu zástupce církve, ale popravdě se mi to příliš nezamlouvalo.

Bydlím pouhé dvě ulice od ordinace doktora Keatona, takže se k němu dokážu dobelhat i za půl hodiny. Uvedou mě do vyšetřovny, kde zatím není ani noha. Doktor se dostaví po pár minutách a podle všeho je rád, že mě vidí. Zeptá se, jak jsem se k němu dostal, a když odpovím, že pěšky, div neproletí stropem. „A co má být? Jenom obyčejná procházka,“ hájím se. „Až nezvládnou ani tu, bude jasné, že nastal den, kdy se setkám se svatým Petrem.“

Nohy mi visí z vyšetřovacího stolu tak jako v osmi... a ve třiceti osmi... a v osmdesáti osmi. Neměnná jistota.

„Překvapivě zdravý,“ hlásí doktor jako vždycky. „Máte srdce padesátníka.“

Milosrdně vynechá zmínku o mých plicích, které fungují jen díky rannímu rituálu s rozdrčenou pilulkou v porci lupínků. Pilulkou, co mi dennodenně zachraňuje život. Sem tam si sice dopřeju i topinku s džemem, ale poslední dobou málokdy. Je s tím ukrutně patláni.

„Uvažuju o dvaadvacátém,“ ozvu se. Víc vysvětlovat nemusím – doktorovi je zřejmé, že mluvím o vysazení toho prášku. Upřímně vzato, byl bych ho přestal brát už před půldruhým rokem, kdybych neměl pocit, že tím svého lékaře zklamu. Nesnesu pomyšlení, jak mizerně by se cítil. Nejspíš by si to dával za vinu. Čímž nechci říct, že svůj zdravotní stav beru na lehkou váhu. Jsem už nějakou dobu srozuměný s tím, že se nového století nedožiju. No, prostě bych se nedožil ani roku 1998 – a co na tom?

„O tom ani nežertujte, Murray,“ napomene mě doktor Keaton. „Tohle jsme už probírali, vzpomínáte? Když přestanete brát ten lék, v plicích se vám začne hromadit tekutina dřív, než se nadějete. Během několika málo hodin se udusíte. Tohle byste chtěl?“

Dopředu mu odpověď, jakou chce slyšet. Nebo se o to aspoň snažím – jenže z úst mi nevyjde nic jiného než zachroptění, doprovázené troškou plynu zespona.

„A co práce?“ otočí list doktor. „Volá vám Brandon? Měl jste poslední dobou nějaké focení?“

„Pár ano,“ připustím. „Před několika týdny pro firmu, co vyrábí žárovky. A pak dvě reklamy na ovesnou kaši. A ještě něco... teď si zrovna nemůžu vzpomenout, na co to bylo... aha... na šampon. Věřil byste, že mě chtějí do reklamy na šampon?“

Doktor si okázale narovná kravatu a potlačí úsměv. Podle mě by lékaři měli nosit bílé pláště bez ohledu na svůj obor. Připadá mi to daleko vhodnější. Zadává se na chmýří po stranách mé lebky. „A co od vás chtěli?“

„Abych zíral na nějakého mladíčka s hustými černými vlasy. Udělali asi tisíc fotek, jak sedím a civím na něj – pořád mě pobízeli, abych se koukal víc *toužebně*. Jako by mě chlapské vlasy rajcovaly! Pak mi dali dvě

stovky a prý že můžu jít. Kdyby mě někdo zkoušel přesvědčit, abych přestal brát tu pilulku, tohle by jako důvod docela stačilo.“

Doktor zvedne ruce, jako by se vzdával. „No dobrá, Murray, prostě už žádné reklamy na šampon. Poslyšte, nějaké společenské vyžití byste ale mít měl. Fyzicky se držíte skoro neuvěřitelně, i když...“ Zadívá se na mě tak, jako v poslední době většina lidí. Soucitně.

„... i když co, doktore?“

„Jak je to už dlouho? Půldruhého roku?“

Snažím se nechat oči sklopené, a přece samy vyletí přes obroučky bifokálů až k nástěnce, kterou si v ordinaci vyvěsil. Vánoční pohlednice a taky fotky novorozeňat a něčích vnoučat. Udělal si z ní cosi na způsob oltářičku. Svatyni životů, které pacienti s doktorem sdílejí. Tak třeba v horním rohu vpravo je fotka zde přítomného, kterak líbá na tvář nejkrásnější ženu, jaká kdy žila. Snímek nás dvou zdobí popisek *Místní pár oslavil osmdesát let od svatby*. Ztěžka polknu a okamžitě to svedu na Bran Flakes. Vždycky mi po nich vyschne v krku. „Půldruhého roku to bude příští úterý.“

„Jenny by jistě chtěla, abyste byl šťastný. Abyste kolem sebe měl kruh přátel. Seznámil jste se vůbec s někým od doby, co zemřela?“

Zaštourám se v nose, poněvadž v mém pokročilém věku je už lidem putna, že to působí neomaleně. „S jednou prodavačkou v samoobsluze,“ odpovím a pozoruju břicho ukazováčku. „Vydrží se na mě usmívat, i když jí zírám na kroužek v nose. A je trpělivá, když dlouho odpočítávám drobné a dělá se za mnou fronta. Proč už dneska nikdo neplatí penězi?“

Tuhle otázku doktor ignoruje. Přesněji řečeno se

nezajímá ani o mou odpověď, protože se opět chopí příležitosti. „Existují spolky pro seniory, věděli jste to? Nebo byste se mohl přidat ke skupince, která se schází každé ráno v McDonald's na kávu. Vstáváte dost brzo, abyste se tam do sedmi stačil dostat, vidíte?“

Až v sedm? To hravě zvládnou desetkrát. Co bych za to dal, kdybych mohl spát tak dlouho. Váhám, jak odpovědět, abych vrstevníky neurazil, nicméně nakonec to shrnu bez vytáček. „Když tam jsou všichni tak hrozně staří...“

Netuším, co je na tom k popukání, avšak doktor Keaton se srdečně rozchechtá. „Kdežto vy chcete být obklopený mládím,“ dodá. „Lidmi, kteří jsou stejně staří tělem jako vy duchem. Chápu to správně?“

„Ani můj duch už není to, co býval,“ postesknou si. Mládí je... můj mozek marně hledá přiléhavé slovo, protože je na tom podobně. *Osvěžující*. To jsem měl na mysli. Mládí je tak osvěžující.

Vtom doktor sáhne do zásuvky psacího stolu a vynadá cupcake ozdobený jedinou svíčkou. Zapálí ji tou nejjistější rukou, jakou jsem v posledních měsících viděl. „Jedna svíčka,“ prohodí, „pro mého oblíbeného stoletého oslavence.“

Je to od něj pozorné, přestože jsem s žádným dárkem nepočítal. Mohl mi jednoduše věnovat patnáct minut jako vždycky a vypakovat mě včas, než by na prohlídku dorazil další zemdlý stařec. Kdepak – vím, že pro něj coby pacient leccos znamenám, i když úsměv mi to na tváři nevykřeše.

Naberu do plic tolik vzduchu, kolik do nich dokážu natlačit, a pak ho naráz všechen vypustím. Svíčku ve svém požehnaném stavu už sfouknout nedokážu, ale

naštěstí mi z pusy vyletí slina a plamínek přidusí. „Mláď už je dávno v tahu,“ prohodím do jeho sykotu.

Tesklivá věta odpluje oknem a rozpustí se ve vlhkém letním povětří. A taky vcelku čistém, protože Lemon Grove leží celých čtyřicet kilometrů od Chicaga.

„Mám pro vás vzkaz,“ prolomí ticho doktor. „Od Brandona. Říkal, že mu od té reklamy na šampon nezvedáte telefon a že jste vlastně sám od sebe nevolal ani jednou. Prý není zdvořilé ignorovat vlastního agenta, nemluvě o tom, jaké světlo to potom vrhá na mě. To já vás dva dal dohromady.“ Podívá se na mě jako na žáčka, jehož se chystá poslat do kouta. „Nemám sice v úmyslu dělat vám sekretářku, ale měl byste vědět, že vám ještě něco sehnal. Sezení na hodině kreslení v Centru komunitního vzdělávání. Možná by vám to prospělo, Murray. Koná se to dneska navečer.“

Podá mi papírek s názvem budovy a číslem místnosti. Strčím si ho do náprsní kapsy a zabručím: „Rozmyslím si to.“

Lékař se zamračí. Ba co víc, předkloní se a opře se lokty o kolena. „Dovolte, abych k vám byl upřímný, Murray. Pokud se něco nezmění – a hodně brzy –, zemřete jako starý ubožák. Smutný a osamělý.“

Jedno se mu vážně musí nechat: nejedná s člověkem zrovna v rukavičkách. Dal bych přednost sdělení „máte za sebou dlouhý a plodný život“ namísto „smutný, osamělý ubožák“. Pranic se mi to nezamlouvá. Nezamlouvá se mi dokonce do té míry, že mám sto chutí s tím něco udělat. Řešit potíže jsem vždycky uměl, jenže tahle je zapeklitá.

Protože v čem může troska jako já ještě spatřovat důvod, proč žít?

Uvažuju, jestli mám jít na podvečerní malířské sezení, jak mi doporučil. Vážně o tom dumám, jenže mě zmáhá o tom být jen přemýšlet. A znovu mi dojde, že jsem jen zlomený ranec kostí. Smutný a osamělý ubožák. Tohle doktor Keaton vystihl přesně.

A tak se rozhodnu. Udělám to dvaadvacátého. Pokud pro mě tenhle svět už nemá využití, nemám já využití pro něj. Stejně nevím, proč jsem tady trčel tak dlouho. Od doby, co Jenny umřela, dennodenně hloubám nad tím, jestli si ten lék ještě zítra vezmu. Když byla ještě naživu, věděl jsem, že jí to ani doktoru Keatonovi nemůžu udělat – ale taky vím, že lékař se přes to nakonec nějak přenese a Jenny je pryč už dlouho. Netoužím po ničem jiném, než abych se s ní zase shledal, jenže v tomhle slzavém údolí se to nestane.

Proto se rozhodnu umřít. Jediný zádrhel je v tom, že nevzít si pilulku není totéž jako otočit proti sobě zbraň nebo se oběsit – navíc nic z toho udělat nemůžu, protože sebevražda je hřích. Tudíž musím vydržet do zítřka a počkat, až to za mě spáchá moje tělo. Hlavou mi bleskne, že mezitím bych mohl udělat, k čemu mě pobízel doktor, jen ať mám v cílové rovině svědomí čisté. A tak místo cesty domů, kde bych beztak neměl po zbytek dne co na práci, zůstanu stát před klinikou a uvažuju nad tím, jak strávit poslední hodiny co nejlíp.

Mohl bych je prospat a pak dojít do toho centra. Nicméně nemůžu přestat myslet na to, co říkal doktor Keaton o mládí, což mi vnuke pár lepších nápadů. Třeba bych se mohl přidat jako dobrovolník k těm, kdo se

starají o osiřelé děti – v sirotčinci, jestli se tomu ústavu pořád tak říká. Jenže když už mi zbývá jeden jediný den, nemůžu se žádného dítěte svědomitě ujmout. Ostatně nebyl jsem dobrým otcem ani těm vlastním. Mohl bych zajít na dětské hřiště a užívat si tamní příjemný cvrkot. Jenže osamělí staříci na dětském hřišti vypadají dost podezřele a já nestojím o to, aby se na mě mračili přehnaně ochrannější rodiče.

A co třeba nemocnice? Dětská nemocnice? Jistě bude plná malých pacientů s milujícími rodiči – komu bude záležet na tom, že se tam nazítrí neukážu. A protože všechny ty děti stůňou, jejich rodiče ocení, když je u lůžka někdo vystřídá. Budou rádi, že se můžou na chvilku vzdálit a v koutku si zdřímnout. Vždycky jsem rád četl, když mi ještě sloužily oči. Svým chlapcům jsem bohužel nikdy nepředčítal, to přiznávám, zato jsem tu a tam četl vnučatům. Velké obrázkové knížky s nádhernými ilustracemi a zábavnými příběhy. A bavilo mě to ještě víc, když krapet povyrostly a poslouchaly *Tajemnou zahradu* nebo *Dobrodružství Sherlocka Holmese*. Knížky v pořádné angličtině, bez prapodivných novotvarů a šišlavých zpotvoření.

Dá rozum, že se nepohrnu rovnou do nemocničního pokoje. To už nikdy, ani kdybych měl žít dalších sto let. Naštěstí dnešní nemocnice mívají krásné společenské místnosti: občas i útulné, s políčkami na knihy a obrázky na stěnách. Pamatuju si to z časů, než Jenny zemřela.

A tak naskočím na autobus směr nemocnice. I když „naskočím“ není zrovna nejvýstižnější výraz. Nechápu, proč dělají ty schody tak vysoké. Kdo si myslí, že těmi autobusy bude jezdit – obři? Držím se madla, šplhám vzhůru a šíleně se zadýchávám. Otřu si čelo, aby nikdo neviděl, jak se potím, a svezu se na první volnou sedačku.

Vedle mě cestují dvě dospívající dívky. Mluví tak nahlas, že sotva slyším vlastní myšlenky. A taky dost neslušně, to za mých časů nebývalo. Uvažuji, jestli je nemám napomenout, a nakonec výtky spolknou. Tohle má být můj poslední den na Zemi. Co je mi po tom, jestli se tehle zatracený svět řítí do pekel?

Snažím se jejich sprostárny nevnímat. Ani píchání v koleni pokaždé, když autobus narazí na výmol. Jeden by doufal, že za všechny ty daně, co platíme, bychom se mohli dočkat aspoň obstojných silnic. Houby. Sedím v tomhle autobuse a do kolene mi vystřeluje bolest, protože městská rada opravu zanedbala. Zastupitelé na baterky.

Když se konečně dohrkáme až k nemocnici, projdu hlavním vchodem a zamírím rovnou k pultu informací. Snažím se ze všech sil budit nenucený dojem.

„Oddělení srdečních chorob,“ oznámím mladé ženě za pultem. Patrně už není vyloženě nejmladší, ale mou dcerou by mohla být spolehlivě.

„Kardiologie je na šestém podlaží,“ poučí mě a loupne po mně pohledem, jakože bych měl vědět, jak se to v medicíně říká.

Taky že vím. Jenom je mi to fuk.

Vyjedu výtahem do šestého a vejdu do čekárny se zarámovanými obrázky horských pastvin a policemi plnými knih, přesně jak jsem předpokládal. Zatím nemám konkrétní plán, ale vzápětí zahlédnu opodál asi tak šestiletého chlapce, jak hraje videohru na největší televizi, jakou jsem kdy viděl. Ta věc musí mít na šířku nejmiň půl metru.

Děcko se rozvaluje na moderním sedacím pytli, nohy od sebe, jako by si tam dělalo pohodlí už týden. Když

popojdu blíž, vidím, že nehraje. Jenom bezmocně zírá na obrazovku. Oči má napůl otevřené – a pusu taky. Sliny mu vytékají až na bradu. Pár centimetrů od rtů si drží kyslíkovou masku, jako by usnulo mezi dvěma nádechy. Napadne mě, že bych ho měl nechat spát, ale tohle je přece můj poslední pozemský den. Nemůžu si dovolit marnit čas.

„Co to hraješ?“ zeptám se.

Kluk se s trhnutím probere a polkne slinu. Zakloní se a zadívá se na mě velkýma hnědýma očima. Ty jsou v pořádku, zato zbytek obličejě vypadá... nemůžu si vybavit správné slovo... *splaskle*? Jako píchlá pneumatika. Pleť má dost namodralou, avšak sotva se nadechne z masky, mírně mu zrudne. Anebo je to jenom dojem a mě šálí stařecký zákal. Jeho tváře napovídají, že bude nejspíš o něco starší, ale i když je rozvalený na tom pytli, zdá se mi dost drobný.

„Týjo!“ vyhrkne. Jeho tělesná schránka sice připomíná tu mou – oteklé nohy, kruhy pod očima –, nicméně hlas má překvapivě rozhodný. Sebere z béžového koberce plastový ovladač a hodí mi ho. Předmět se mi odrazí od prsou a spadne na podlahu dřív, než se stačím pohnout. JÓ, bývaly doby, kdy bych ho chytil v letu, jenže kdeže ty loňské sněhy jsou. Kluk mrkne zpátky na mě. „Čěče, nechte se prosit. Hrát sám je nanic. Potřebuju partáka, co vodláká vetřelce.“

„Nejmenuju se Čěče,“ poučím ho. „Jsem pan Murray McBride.“

Nachýlí hlavu ke straně a do výstřihu nemocniční košile mu dopadne světlo stropní zářivky. Všimnu si jizvy na jeho hrudi, což mi napoví dvě věci. Tak zaprvé: ten hoch je na tomhle oddělení jako doma. A zadruhé: jeho

tělo na operace nereaguje zrovna moc povzbudivě. Ostrážitě přenesu váhu zleva doprava a usadím se na pytel vedle něj. Zvednu ovladač z podlahy. Nemám tuchy, jak se potom zvednu, ale kalhoty začnu stahovat, až před sebou uvidím brod. „Co je to za hru?“

Kluk si odfrkne, jako by ho to pobavilo. To jsem celý já, rozený komik.

„Všemocní bohové a krvežízniví vetřelci,“ odpoví. „Loňská verze.“

Není to tak úplně vysvětlení, kterému bych rozuměl. Přesto jsem si během mnoha posledních let vypěstoval jistou užitečnou schopnost: když něčemu nerozumím, prostě něco zabručím a všechno jde dál jakoby nic. Zpočátku to ve mně probouzelo dojem, jako by bylo úplně jedno, jestli jsem ještě pořád na tomhle světě. Kdybych z něj zmizel, nejspíš by si té ztráty nikdo nevšiml.

A stejně se svým způsobem cítím i teď.

Vezmu ovladač a zkusím se v jeho páčkách a tlačítkách vyznat. Marná snaha. Na obrazovce se něco děje, ale já jen schlíple přihlížím.

„Tak jo,“ zamumlá kluk. Má v sobě víc elánu, než jsem prve odhadoval. Jenže když někdo pospává na sedacím pytli a očividně slintá, nedělá právě nejbystřejší dojem.

Pokud to vůbec svedu posoudit, ta hra se tváří jako něco budovatelského. Kluk pohybuje páčkami na svém ovladači a postavička na obrazovce podle toho staví přístřešek nebo něco na ten způsob. Ze všech stran se k ní mezitím hrnou zlaté kruhy a stříbrné vlajky a ta figurka je do sebe pohlcuje. Kdežto ta druhá, která zřejmě patří mně, tam jen nanicovatě civí, přesně jako já na vedlejším sedacím pytli.

Když se k nim seshora spustí velká kosmická loď, klukův hlas zesílí: „Jo, jo, jo, jó... jóóó! Čéče, bacha, ten vetřelec vám vysaje mozek! Bože, já tuhle hru miluju!“

Zčistajasna vykulí oči, a tak urychleně zvedne kyslíkovou masku. Připlácne si ji na pusu a plastová krytka se párkrát zamlží. Kluk se zhluboka nadechne, jeho výraz se pozvolna zklidní a kůže mu zase mírně zrůžoví. Zahodí masku, jako by mu už byla k nepotřebě, popadne ovladač a zase divoce mačká tlačítka.

Soudě podle jeho reakce těsně předtím se mu v té hře něco povedlo. Zatímco postava, kterou mám pohybovat já, sedí zkroušeně na zemi a jeden z mimozemšťanů jí okusuje vlasy. Načež se z hloubi televize ozve znepokojivé zabublání, jelikož mému panáčkovi praskla hlava a mozek vyteče ven.

„Hoch tvého věku by se na tohle dívat neměl,“ připomenu.

„Já se na to nedívám, já to hraju,“ poučí mě. „Navíc je mi už deset. Nejsem malej.“

Deset! A já myslel, že polovic. Když ještě chvíli pozoruju, jak hbité má prsty, deset mi k němu sedí mnohem líp. Prostě je menšího vzrůstu. Nebo spíš nepřirozeně malý, jenže kdo by se při jeho nemoci divil?

„Jakpak se to hraje?“ zeptám se.

„Stavíte věci,“ vysvětlí suše.

„Stavím věci? Myslíš jako domy, kostely a pošty?“

„Ježíši, čéče, kde jste se tady vyloupnul? Z roku 1986?“

Chci ho znovu pokárat za nezdvořilost, jenže on znovu popadne kyslíkovou masku. Dál sleduje dění na obrazovce s rukou na přístroji a několikrát se usilovně nadechne. Pak ji odhodí stejně nedbale jako předtím. Masku se odrazí o kyslíkovou bombu na podvozku – připomíná to

trochu kufr na kolečkách – a spadne na koberec. „Musíte stavět ochranu proti bombám a taky kryty a opevnění, ze kterejch se dá střílet,“ vysvětluje.

„A proč?“

Přestane hrát, přiloží si ruce na tváře, vzdychne a přeje si jimi kruhy pod očima. „Čěče, no kvůli vetřelcům!“

Zřejmě vypadám zmateně, protože vzápětí odloží ovladač a natočí sedací pytel proti mně. Nasadí ustara-
ný výraz, jako by se mi chystal udělit pár moudrých rad.

„Jsme všemocný bohové, jasný? I když úplně na začátku zas tak všemocný nejsme. Musíme budovat opevnění, který nás udrží v bezpečí před vetřelcema. A hromadit zbraně, aby se dali postřílet, až na nás ta banda zaútočí. Chápete?“

Zní to vcelku přehledně. „A co je zapotřebí k vítězství?“

„Vybudovat životaschopnou společnost, svý město pořádně zalidnit a pak sestřelit vetřelce z oblohy.“

„Tak proč nezačneš sestřelováním? Pak můžeš budovat společnost a nemusíš si s útočníky lámat hlavu.“

Chlapec se dlaní plácne do čela. „Ježíši, čěče, copak vám vážně nic nedocvaklo?“

„Poslyš, takhle se mnou nemluv! A neužívej jméno Boží nadarmo! Copak tě rodiče neučili úctě ke starším?“

Snad to způsobila zmínka o rodičích anebo moje výtky, poněvadž jeho chování se změnilo jako mávnutím proutku. „Pardon,“ hlesne. Chvilí sedíme jako myšky a mně je bídno z toho, že jsem zvýšil hlas na malého pacienta se srdeční chorobou. A navíc na kluka, který má co chvíli potíže s dechem. Jestli něco moc dobře znám, tak je to pocit, když do plic nemůžete vmáchnout dost

vzduchu. „Máma to říká taky,“ ozve se nakonec zkroušeně. „Starším zachovávej úctu. Co to vůbec znamená?“

Uvažuju, kolikrát asi hoch tu frázi slyšel, ale ještě nikdy se nad ní nezamyslel. „Znamená to, že k nim máš být zdvořilý. Oslovovat starší lidi *pane* nebo *paní* a přidat jejich skutečné příjmení.“

Stočí koutky rtů, jako by snědl něco zkaženého. Ví, že bych měl trvat na svém, avšak nesnesu pohled na to, jak schlíple se ten kluk tváří. A jeho další nádech z kyslíkové masky bídný dojem zpečetí. Něco na tom, jak pod maskou pohybuje obličejem, jako by si ji ani nedokázal náležitě nasadit – a taky ten skelný pohled těsně předtím, než se nadechne. Ať je to, jak chce, nedokážu ho nelitovat.

Takže na to musím jinak. „Jak poznáš, jestli vetřelci zaútočí?“

Pokrčí trochu rameny. „Pokaždý když uděláte nějakou pitomost.“

„Jako třeba co?“

Nasadí další nevěřící výraz, naštěstí jen nakrátko.

„Jako když utratíte všechny svoje zlaťáky za zbraně a municí. Když uvidíš, že si děláte zásoby, tak vás rozmetají na kusy. Nebo vás drapnou a vysajou vám mozek. A někdy vás zabijou klidně bezdůvodně, i když jste neudělal nic špatně. To mě vždycky příšerně nakrkne. Tak co? Připravený zase hrát?“

Spustí hru dřív, než stačím odpovědět. Tentokrát pohnu rovnou dvěma páčkami, ale moje figurka na povel y zjevně nereaguje. Nebo spíš nemám pocit, že by mě poslouchala. „Ježíši, čče,“ ozve se vedle mě.

Kosmická loď je zpátky a posádka mou figurku okamžitě zlikviduje. Chlapcovo tělíčko se zazmítá v křečích a mě na okamžik přemůžou obavy. Co když si ublíží?

Dokáže do sebe nasát dost kyslíku? Jeho postavička a útočící vetřelci po sobě usilovně střílejí, když vtom někdo zavolá od výtahu.

„Jasone, jsi propuštěný. Jdeme!“ Sportovně vyhlížející třicátník se vyklání z kabiny a drží dveře otevřené. Sálá z něj rozhodnost i pořádná dávka stresu. Jako by si uvědomoval, že se opozdil na jednání jakési správní rady. „A hned!“ vyštěkne ještě panovačně. Očividný projev nezralosti. Oné určené modernosti, kterou byste u žádného křesťana mé generace v tomhle věku nezažnamenali. Anebo možná někde potají pije. „Tvá matka si nejspíš myslí, že její práce je důležitější než moje –“

Kontrolka výtahu začne varovně pípat. Ucítím závan naděje, když můj spoluhráč neodpoví. Jenže pak se muž přihrne až k nám a popadne ho za košili, právě když se hoch – Jason, tak ho myslím oslovil – otočí. Ovladač mu vyletí z ruky.

„Fajn, dyť už jdu. Pusť mě,“ brání se. Když na to otec nedbá, syn to vzdá a pokorně za sebou táhne kyslíkovou bombu. Jenny za sebou vozívala pár týdnů podobnou, než natrvalo ulehla. SuperDech, tak se to zařízení jmenovalo. Jasonův model bude podle všeho SuperDech *druhé generace*.

Vykročí s otcem a ramínka má svěšená tak, že v tu chvíli vypadá jako hrbáč. SuperDech 2.0 drkotá za ním. Jeho otec bleskurychle stiskne tlačítko a dveře výtahu se opět otevřou. Už nastupují, když Jason vykřikne: „Počkej, tati, počkej! Něco jsem tam zapomněl!“

„Vezmeš si to příště,“ zabručí průvodce, když se kabina začne opět zavírat.

Syn se mu snaží vytrhnout. Ne, spíš uniknout z jeho dosahu. Na sobě nemá v tu chvíli nic než nemocniční

košili, ale pod ní se rýsují jakés takés trenýrky. Obvykle bych nepodporoval, aby se chlapec otci takhle vzpouzel, jenže tentokrát si nedovedu pomoci: já tomu klukovi fandím. Být o čtyřicet let mladší, přihnal bych se k výtahu a někam ho od toho neurvalce odvedl. Což by od cizí osoby asi nikdo nečekal – a třeba by se to dalo vyhodnotit jako nezákonné jednání. Ovšem jestli jsem se v životě něco naučil, tak to, že věci správné a v mezích zákona nejsou vždy jedno a totéž. Když jde do tuhého, má člověk udělat to, co považuje za správné, a na zákony se vykašlat.

Chlapec na mě upírá oči – nebo to přinejmenším tak vypadá. Zrak jsem kdysi míval jako rys: viděl jsem švy na míčku letícím rychlostí sto třicet kilometrů v hodině. Jenže teď jsem jako vích, na krku mi visí šňůrka od bifokálních brýlí, a navíc se ukazuje, že kluk nekoukal na mě, nýbrž někam vedle mě. Kamsi mezi obrazovku a sedací pytle.

„Tati, prosím!“ vykřikne. Když se dveře výtahu zavřou, nářek utichne.

Usoudím, že bych měl zakročit, ale když svět je poslední dobou tak hektický. Než stačím udělat krok, sjede kabina určitě o dvě patra níž.

Což je patrně dobře, protože jak jsem se zvedl, hlava se mi roztočila jako na řetízkovém kolotoči. S vypětím sil si dřepnu zase na pytel. Nebo se na něj spíš svalím. Zvednu ovladač, který Jason upustil, když ho odtud otec vlekl, a všimnu si zmuchlaného papírku na zemi. Až teď se dovtípím, po čem hoch koukal. Potřeboval se vrátit pro tenhle papír.

Uvažuju, že bych ho tam nechal ležet. Třeba jeho nerudný otec cestou změnil názor a dovolí synkovi, aby se